

Tomris Uyar'ı özlemle anıyoruz

Efnan Atmaca

Şartlar ne olursa olsun Tomris Uyar okumak herkese iyi gelir. Şefkatli bir dili vardır Tomris Uyar'ın okşar gibi, sarıp sarmalar gibi anlatır. Her dem tazedir yazdıkları; hiç eskimez, dolayısıyla herkes kendine ait bir parça

bulur onun öykülerinde. Tanıdık kahramanları; yaşsızdır, zamansızdır, evrenseldir... Türk öykücülüğünün en önemli isimlerinden biridir Tomris Uyar. Her okuduğunuzda yeniden keşfedersiniz onun evrenini. 1941 yılının 15 Mart'ında doğdu Tomris Uyar, onun doğduğu aydayız. İlk kitabını 1971'de yayımladı: "İpek ve Bakır". İki yıl sonra da 50'nci basım yılını kutladığımız "Ödeşmeler ve Şahmeran

“Usta öykü yazarı Tomris Uyar'ın ölümünün 20'nci yılında 50 yaşındaki kitabı "Ödeşmeler ve Şahmeran Hikâyesi" özel baskısıyla okurla buluştu. Uyar bu kitabında hayatın bir muhasebesini çıkarıyor ve ödeşmeye her zaman vakit olduğunu söylüyor

Hikâyesi" geldi. Sonrasında da hep yazdı Tomris Uyar, iyi ki de yazdı, bize o kitapları bıraktı. Bir temmuz günü aramızdan

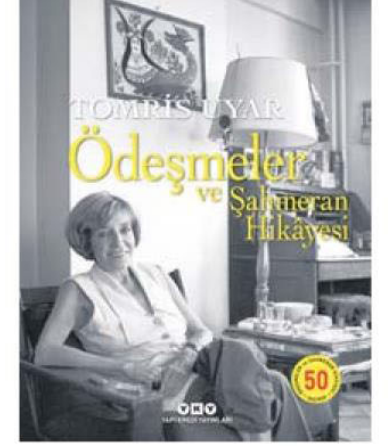
ayrıldı. Bu temmuzda 20 yıl olacak onun gidişi. Öykülerinde de hayatında da hep özgürce duyurdu sesini Tomris Uyar. Hem yazmaya tutkun kadınlara hem de yazıya vurgun insanlara örnek oldu. Düşündüklerini söyledi yüksek sesle ama

hep zarifçe. Her kesime hitap etti. Sevindiğimizde de aklımıza geldi, kızdığımızda da. "Şeytan diyor ki, çek kapıyı ya da ne bileyim evdeki bütün patlıcanları kızart gitsin, düşünme" sözleriyle bıkkınlığı en yalın hâliyle anlattı. Zarafeti

kattı her duyguya. Üzüntüsünü bile "Bazen sessiz kalmak kırıldığına göstermenin en iyi yoludur" diye özetledi.

Kadınların sesi

Ölümünün 20. yılında Yapı Kredi Yayınları yazarın 50'nci yaşını kutlayan "Ödeşmeler ve Şahmeran Hikâyesi"ni özel bir baskıyla yeniden okurlara sundu. Kitap iki bölüme ayrılıyor. İlk bölüm "Ödeşmeler"de 12 öykü yer alıyor. Adı üstünde hepsi "ödeşmeyi" anlatıyor. Hayatın bir sağlamasını yapıyor, adaleti sorguluyor. Geçmişinden kaçanlar geleceğiyle karşılaşıyor, içinde bir şeyler ukde kalanlar çocuklarıyla kendini temize çekiyor, adalet için aceleci davrananlar cezayı kendileri kesiyor, olmayacağı varsa bir şeyin ne kadar dua etsen de tutmuyor... En çok kadınlarını seviyorum ben Tomris Uyar'ın. Bu kitapta tüm kahramanları ama en çok kadınları amansız bir hesaplaşmaya giriyorlar. Toplumun onlara koyduğu kurallarla, değer yargılarıyla savaşıyorlar. Hayatlarına giren insanların onlara yaptıkları haksızlıkların hesabını soruyorlar. Uzun uzun kendi iç muhasebelerini yapıyorlar. Hesaplaşmanın sonunda çıkan bedelin ödenmesi için her daim vakit olduğunu anlatıyor Tomris Uyar. Yeter ki isteyin! Kitabın ikinci bölümü ise "Şahmeran Hikâyesi". Uyar bu

uzun hikâyeyi yeniden kuruyor, çağdaş bir uyarılmasını karşımıza çıkarıyor. Behçet Necatigil "Alegorik bir uygulama" olarak nitelemiş bu hikâyeyi, Uyar ise "Mitik öğelerin peşini bırakıp masalın dibindeki temel endişeyi yakalamaya çalışmak" diyerek anlatmış yapmak istediğini. Aslında bakarsanız bu hikâye de 'ödeşme' başlığıyla örtüşüyor. Şahmeran insanla, insan da kendi cinsiyetle hesaplaşıyor çünkü. Yazının başında da söylediğim gibi Tomris Uyar okumak her zaman iyi gelir. Çünkü o anlattıklarıyla tabloyu önümüze koyduğu gibi çıkışı da gösterir. Uyar "Ben güzel şeyler duymak istiyorum demedim ki, sesini duymak istiyorum o kadar" der. Tomris Uyar'ın satırlarında hem onun neden bu kadar önemli bir öykücü olduğunu anlıyor hem sesini duyuyor hem de güzel şeyler okuyorsunuz.